

Poročilo je delovalo name kakor električen tok.

Izza dni moje bolezni mi je bila Staruhova oseba najdražje na svetu. Bil je originalen človek, petdesetih let in napol slep. Prihajal je k meni zaradi časopisa, ki ga je mislil izdajati v tedenskih obroklih. Naslov: „Sreča za vsakogar“. To je bila njegova ideja, ki jo je uresničeval že trideset let. Lazil je revež okrog vseh vplivnih oseb, bogatih uradnikov, lakomnih trgovcev in lačnih literatov. Slednjič je nalletel name bolnika in na mojega prijatelja Rusjana — slikarja. Prihajal je v beraški obleki, v črnem perilu, z nerazčesanimi, dolgimi lasmi. Mrtve oči so se mu razgorele, ko nama je razlagal svoje socialne ideje in svoje ekonomske nazore, ki jih misli razširjati v bodočem časopisu. Govoril je ne samo z ustni, ampak z vsem koščeni telesom, z vsemi živci in mišicami. „Tega ljudstvo noče razumeti, da se dá živeti tudi brez denarja. Denar je vrag, ki ga je treba ubiti! — Moja ideja je naturalno zamenjavanje.“ To so bile besede, ki so pridobile mene — bolnika. Od tedaj sem cenil starca kot proroka, ki ga je poslalo nebo.

„Pojdiva k njemu, Rusjan,“ rečem prijatelju, ki je utrnil pepel s cigarete. Bil sem strašno nesrečen.

Sam sem mu želel zaklopiti oči — ne, želel sem življenja, novega, lepšega življenja njegovim očem. Želel sem ga zopet videti — proroka, ki vzbuja čednost in pobija greh. Strah me je bilo, videti ga na smrtni postelji.

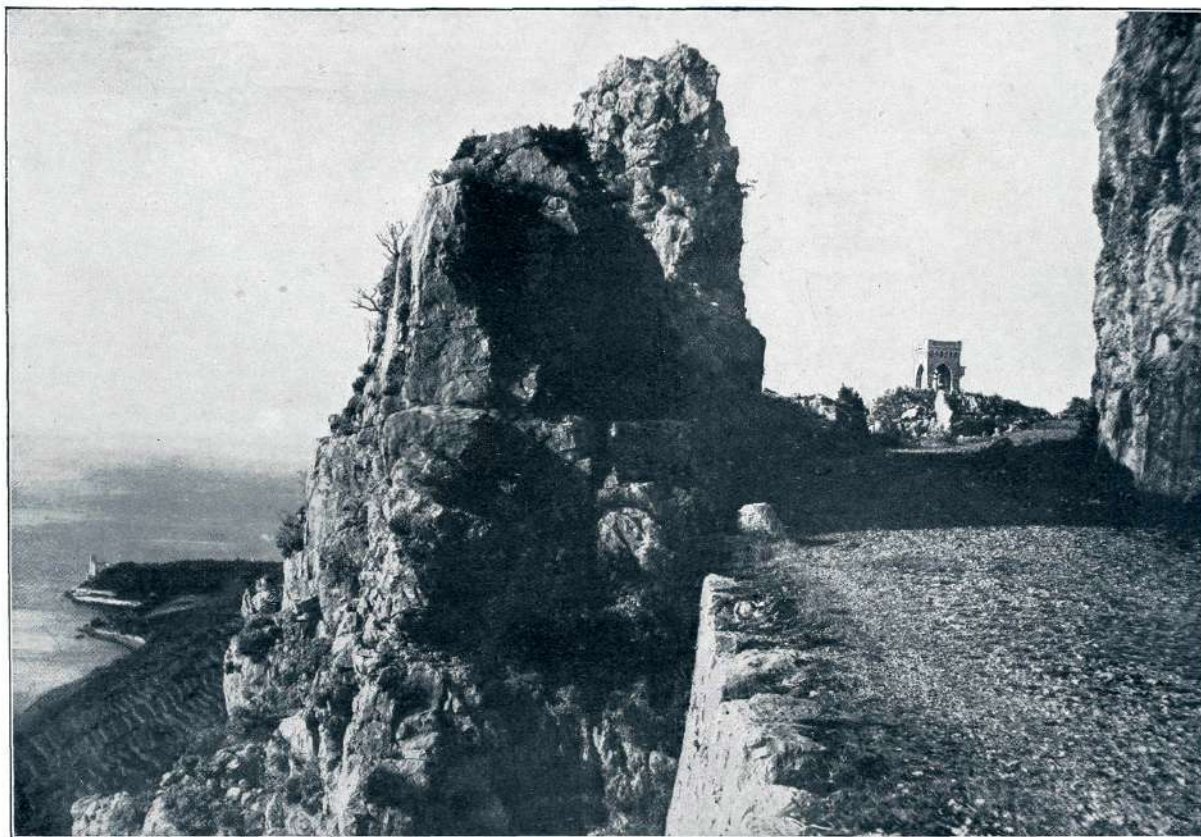
„Poklicati je treba zdravnika. Pojdiva!“ reče prijatelj in prime palico in klobuk. Šla sva. Vrata v svoje stanovanje sem pustil odprta. Čemu imajo ljudje brezumno navado, da zaklepajo svoja vrata? sem pomislil takrat.

„Portret ‚berača‘ se mi je nepričakovano posrečil,“ dé prijatelj-slikar, ko stopiva na slabo obljudeno ulico.

„Portret Staruha misliš, ne?“

„Da. Naslovil ga bom z imenom ‚berač‘. Imeniten berač! Tudi njegove napol slepe oči sem zadel natančno, naravnost ganljivo. In brada — oh, kakšna brada! Brada proroka. Mehka, nežna, tanka brada. Brazde po obrazu črne, vse ozadje črno. Samo oči gore; mišice trepetajo, meso na licih umira. Oh, kakšen portret! Kastor, ti bi jokal, če bi ga videl. Kakor dete bi jokal.“

„Zakaj si ga naslovil ‚berač‘? Zapisal bi bil rajši ‚prorok‘. Berač — to je žaljivo.“

RAZGLEDNI STOLP PRI TRSTU